

Lectio Divina segédanyag

Évközi 31. vasárnap

B év - Mk 12, 28b-34

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna, Mohay Réka

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből (Mk 12, 28b-34)

A főparancs:

a szeretet Isten és embertársaink iránt.

Abban az időben:

Egy írástudó megkérdezte Jézustól: „Melyik az első a parancsok közül?”

Jézus így válaszolt: „Ez az első: Halld, Izrael! Az Úr a mi Istenünk, az egyetlen Úr. Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből! A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! Ezeknél nincs nagyobb parancsolat.”

Az írástudó erre azt válaszolta: „Valóban, jól mondtad, Mester, hogy ő az Egyetlen, és hogy rajta kívül nincs más. És azt is, hogy őt teljes szívünkkel, teljes elménkkel és teljes erőnkkel szeretni, embertársunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő vagy véres áldozatnál.”

Jézus az okos felelet hallatára megdicsérte: „Nem jársz messze Isten országától.” Ezután több kérdést már nem mertek neki föltenni.

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων;

És odamenve egy az írástudók közül, hallva, amint vitatkoztak, látva, hogy jól felelt nekik, megkérdezte őt: „Melyik az első parancs az összes közül?”

29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρώτη ἐστίν, Ἰσραήλ, ὁ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν,

Felelt Jézus: „Az első: > Halld, Izrael, az Úr a mi Istenünk az egyetlen Úr.

30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.

És szeretni fogod (szeresd) az Urat a te Istenedet teljes szívedből, és teljes lelkedből, és teljes értelmédből, és teljes erődből!<

31 δευτέρα αὕτη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν.

Ez a második: > Szeretni fogod (szeresd) felebarátodat, mint tenmagadat!< Ezeknél nagyobb más parancsolat nincsen.”

32 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ’ ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ.

És mondta neki az írástudó: „Jól, Mester, az igazság alapján mondtad, hogy egy, és nincsen más rajta kívül.”

33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν.

„És szeretni őt teljes szívből, és teljes értelemből, és teljes erőből, és szeretni a felebarátot, mint önmagát, nagyobb minden egészen eléggő áldozatnál és áldozat bemutatásnál.”

34 καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν {αὐτὸν} ὅτι νοινεχῶς ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

És Jézus látva őt, hogy értelmesen felelt, mondta neki: „Nem vagy messze az Isten királyságától.” És senki sem merté többé megkérdezni őt.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

^(28b)“ Quod est primum omnium mandatum? ”.

„Melyik az első a parancsok közül?”

»Melyik a legelső az összes parancs közül?«

„Melyik az összes parancsok között a legelső?”

Melyik az első minden parancsolatok között?

– Melyik a legfőbb az összes parancsolat közül?

²⁹Iesus respondit: “ Primum est: “Audi, Israel: Dominus Deus noster Dominus unus est,

²⁹Jézus így válaszolt: „Ez az első: Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr.

²⁹Jézus így felelt neki: »Az összes parancs közül a legelső ez: ‘Halld, Izrael! A mi Urunk, Istenünk az egyetlen Úr!

²⁹Jézus azt felelte: „Az első így szól: halljad Izrael: az Úr, a mi Istenünk, az egyetlen Úr.

²⁹Jézus pedig felele néki: Minden parancsolatok között az első: Halljad Izrael: Az Úr, a mi Istenünk egy Úr.

²⁹Jézus így válaszolt:

– A legfőbb ez: *Halljad, Izrael, az Úr, a mi Istenünk, az egyetlen Úr!*

³⁰et diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et ex tota virtute tua”.

³⁰Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből!

³⁰Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből! Ez az első parancsolat. (MTörv 6,4-5)

³⁰Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. (Ez az első parancs.)

³⁰Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat.

³⁰Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből!

³¹Secundum est illud: “Diliges proximum tuum tamquam teipsum”. Maius horum aliud mandatum non est”.

³¹A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat! Ezeknél nincs nagyobb parancs.”

³¹A második pedig ez: ‘Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!’ Ezeknél nincs nagyobb parancsolat.« (Lev 19,18)

³¹A második így szól: szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ezeknél nagyobb parancs nincsen.”

³¹A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat.

³¹A második ez: *Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!* Nincsen más, ezeknél nagyobb parancsolat.

³²Et ait illi scriba: “ Bene, Magister, in veritate dixisti: “Unus est, et non est alius praeter eum;

³²Az írástudó helyeselte: „Valóban jól mondtad, Mester, hogy Ő az egyetlen (Isten), és hogy rajta kívül nincs más.

³²Az írástudó ekkor azt mondta neki: »Jól van, Mester! Helyesen mondtad, hogy egy az Isten, és nincs más rajta kívül;

³²Az írástudó erre így válaszolt: „Jól van, Mester, helyesen mondtad: ő az Egyetlen (Isten), rajta kívül nincsen más.

³²Akkor monda néki az írástudó: Jól van, Mester, igazán mondtád, hogy egy Isten van, és nincsen kívülé más.

³²Az írástudó így szólt hozzá:

– Jól van, Mester, helyesen mondtad. *Ő az egyetlen, és rajta kívül nincsen más.*

³³et diligere eum ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota fortitudine” et: “Diligere proximum tamquam seipsum” maius est omnibus holocaustibus et sacrificiis ”.

³³Meg hogy Őt teljes szívükből, teljes elmékből és teljes erőnkől szeretni, felebarátunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő vagy bármi más áldozatnál.”

³³és hogy őt szeretni teljes szívből és teljes érteleből és teljes lélekből és teljes erőből, a felebarátot pedig úgy szeretni, mint önmagunkat – többet ér minden égő és egyéb áldozatnál.«

³³Őt teljes szívből, (teljes lélekből), teljes elméből és minden erőből szeretni, a felebarátot pedig úgy szeretni, mint önmagunkat, többet ér minden égő és más áldozatnál.”

³³És szeretni őt teljes szívből, teljes elméből, teljes lélekből és teljes erőből, és szeretni embernek felebarátját, mint önmagát, többet ér minden égőáldozatnál és véres áldozatnál.

³³Szeretni őt teljes szívükből, teljes elmékből és teljes erőnkől, és szeretni felebarátunkat, mint önmagunkat sokkal többet ér minden égő- és véres áldozatnál.

³⁴Et Iesus videns quod sapienter respondisset, dixit illi: “ Non es longe a regno Dei ”. Et nemo iam audebat eum interrogare.

³⁴Jézus az okos beszéd hallatára megdicsérte: „Nem jársz messze az Isten országától” – mondta neki. Több kérdést már nem mertek neki föltenni.

³⁴Amikor Jézus látta, hogy milyen okosan felelt, azt mondta neki: »Nem vagy messze az Isten országától.« Ezután senki sem merte őt többé kérdezni.

³⁴Okos feleletének hallatára Jézus megdicsérte: „Nem vagy messze Isten országától.” Ezután senki sem merte többé kérdéseivel zaklatni.

³⁴Jézus pedig látván, hogy bölcsen felelt vala, monda néki: Nem messze vagy az Isten országától. És többé senki sem meri vala őt megkérdezni.

³⁴Jézus pedig, amikor látta, hogy bölcsen válaszolt, ezt mondta neki: – Nem vagy messze Isten országától. Többé senki sem merte kérdezni.

1.1.3. Behatárolás

Márk evangéliumának a 12. fejezetében Jézus jeruzsálemi tanításáról számol be a szenvedéstörténet előtt. Farizeusok és Heródes-pártiak kérdezik őt az adópénzről (Mk 12,13-17), szadduceusok a föltámadásról (Mk 12,18-27), s végül egy írástudó az első (a legfontosabb) parancsról (Mk 12,28-34). Az első két alkalommal ellenséges szándékkal közelednek felé kérdéseikkel, míg a harmadik esetben az írástudót jó szándékúnak ábrázolja az evangélista. A hármas epizód-füzért azzal zárja le Márk,

hogy más már nem merete kérdezni a Mestert (Mk 12,34). Vagyis az általunk vizsgált szakasz a Mk 12,28-34 versek között helyezkedik el.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Márk ebben az epizódban hangsúlyozni kívánja, hogy:

- Jézus mer párbeszédbe lépni az őt kérdezőkkel, illetve az őt próbára tenni kívánókkal (Mk 12,13-34).
- A Mester a korabeli zsidó vallási lelkületnek megfelelően jól ismeri, és idézi is a fő parancs szavait. Vagyis Jézus tudott olvasni, rendszeresen olvasta, hallgatta az ószövetségi Írásokat (vö. Mt 5,21-48; Lk 4,16-20; Lk 24,25-27).
- Az Úr nem eltörölni jött az Ószövetséget, hanem beteljesíteni (vö. Mt 5,17), elmélyíteni. Ez abban is megmutatkozik, hogy két, már meglévő mózesi törvényt idéz (MTörv 6,4-5; Lev 19,18), s újszerűen kapcsolja azokat össze. Vagyis nem csak egy parancsot emel ki, hanem kettőt, amit egy szinten említ egymással. Hiszen az Isten-, az embertárs-, és az önszeretet szorosan összetartoznak, és összefoglalják a törvényt (vö. Róm 13,10; 1Jn 4,19-21).
- A „szív” („καρδία”- ’kárdiá’) kifejezést megőrzi Márk szó szerint mindkét feleletben (Mk 12,30.33) a mózesi idézetből (MTörv 6,5). A „lélek” szó („ψυχή”- ’pszükhé’) csak Jézus válaszában (Mk 12,30) marad meg a mózesi parancsból (MTörv 6,5). Az „erő” („ἰσχύς”- ’iszkhüsz’) főnév pedig mindkettőjükénél (Mk 12,30.33) mint a mózesi „δύναμις” kifejezés variánsa jelenik meg (’dünámisz’- „erő”- MTörv 6,5). Viszont mind a Mester, mind az írástudó feleletében a mózesi szöveget kiegészíti az evangélista az „értelem” („διανοία”- ’diánojá’- Mk 12,30; „su,nesij”- ’szüneszisz’- Mk 12,33) kifejezéssel. Márk ezáltal még inkább nyomatékosítani akarja, hogy a szeretetben az egész ember mindenestül cselekszik. A szív a döntés színhelye, ahol az ember meghozza a döntéseit, ebből származik utána minden gondolata, cselekedete, szava, megnyilvánulása (vö. Mk 7,21).
- A törvénytudó a tanítvány példaképévé is válik, hiszen ismeri, és értően olvassa, értelmezi az Írásokat, s nyitott a Mester felé, akit figyelmesen hallgat, s akit meg is dicsér. Ez a magatartás kivívja Jézus elismerő szavait is, aki elismeri ennek a zsidó írástudónak az értelmes válaszát („νουνεχῶς” ’núnekhósz’ „értelmesen”- Mk 12,34), amit pedig hiányolni fog majd később az emmauszi tanítványoknál (vö. „ἀνοήτοι” ’ánoétoj’ „esztelenek”- Lk 24,25). A tanítvány tehát az, aki figyelmesen hallgatja, és értelmezi Isten Szavát. Ez alapján hozza meg döntéseit a szívében, amelyből fakadóan minden megnyilvánulása válasz lesz az isteni Szóra.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

ἄκουε (*akúe*) (Mk 12,29): 'halld!, halljad!'

A felszólító módnak ez a formája (Imperativus praesens) egy folyamatos, mindig érvényes parancsot jelöl. A Márk-evangéliumban Isten (Mk 9,7), illetve Jézus használja (Mk 4,3.9.23; 12,29). A Mester felszólít arra, hogy figyelmesen hallgassák az ő szavát, tanítását (Mk 4,3.9.23; 12,29). Továbbá az Atya kéri a színeváltozás epizódjában, hogy Fiát hallgassák mindig a tanítványok (Mk 9,7). Márknál az utolsó felszólítás ebben a formában Jézus részéről hangzik el, amikor az írástudó kérdésére válaszolva idézi a legfontosabb mózesi törvényt: „Halld, Izrael!” (MTörv 6,4-5; Mk 12,29).

A nép, a tanítvány alapmagatartása és kötelessége fogalmazódik meg tehát ebben a szóban: hallgatni Istent, hallgatni a Fiát: Jézus Krisztust. Ez valójában az Ő befogadását, a Vele való kapcsolatba lépést fejezi ki. Hiszen a hit az Úr szava iránti engedelmisséget jelenti, ahogy ez a görög „ὑπακοή” (*hüpákoé*): 'engedelmesség' (Róm 1,5) kifejezésben is megmutatkozik: 'valaminek, azaz Isten szavának a hallgatása alatt lenni, alá kerülni'.

τὸν πλησίον σου (*ton plészion szú*) (Mk 12,31): 'a felebarátod'

Ez a szó a Márk-evangéliumban csak itt jelenik meg. Eredetileg egy közel lévő, valakinek az oldalán álló valakit, valamit jelöl. Tehát a felebarát, akit szeretnünk kell, az a személy, aki itt és most éppen mellettem van, függetlenül attól, hogy ki ő.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 22,35-40 “Hogy próbára tegye, az egyik törvénytudó kérdéssel fordult hozzá: „Mester, melyik a főparancs a törvényben?” Jézus ezt felelte: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták.”

Mt 22,46 “Erre nem akadt senki, aki tudott volna neki egy szót is felelni. Attól a naptól nem is merték kérdezgetni.”

Lk 10,25-28 "Egy törvénytudó felállt, hogy próbára tegye. „Mester – szólította meg –, mit tegyek, hogy eljussak az örök életre?” Megkérdezte tőle: „Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod?” Így válaszolt: „Szeresd Uradat, Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, felebarátodat pedig, mint saját magadat.” „Helyesen feleltél. Tégy így, és élni fogsz!” – válaszolta neki."

Lk 20,39-40 "N"émely írástudó megjegyezte: „Mester, helyesen válaszoltál.” Többé nem mertek tőle kérdezni semmit

Jn 15,12 "Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Lev 19,18 "Ne légy bosszúálló, és ne gyűlölkj néped fiaival. Szeresd embertársadat úgy, mint magadat. Én vagyok az Úr."

MTörv 4,35 "Te megtapasztalhattad, hogy fölismerd: az Úr az igaz Isten, nincs más rajta kívül."

MTörv 6,4 "Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr!"

MTörv 6,5 "Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel!"

1Sám 15,22 "Az engedetlenség olyan, mint a varázslás bűne, a nyakasság annyi, mint a terafimmal való visszaélés. Mivel az Úr szavát semmibe vetted, túl kicsinek talált arra, hogy továbbra is Izrael királya légy."

Zsolt 40,7-9 "Te nem kívánsz véres vagy ételáldozatot, de megnyitottad fülem a hallásra. Nem követelsz égő- és engesztelő áldozatot, így szólok hát hozzád: Lásd, itt vagyok! A könyvtekericsben rólam írták, hogy teljesítsem akaratod. Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet."

Iz 45,21 "Fejtsétek ki és hozzátok elő érveiteket, sőt tanácskozzátok meg együtt: Ki hirdette ezt régtől fogva, s ki mondta meg már jó előre? Nemde én, az Úr? És rajtam kívül nincsen más; igazságos Isten és Szabadító nincsen rajtam kívül."

Oz 6,6 "Mert nem az áldozat kell nekem, hanem a szeretet, nem az égőáldozat, hanem az Isten ismerete."

Ám 5,21 "Megvetem, gyűlölöm ünnepeiteket, ünnepségeitek nem tetszenek nekem."

1Kor 8,6 “nekünk mégis egy az Istenünk: az Atya, akitől minden származik, s akiért mi is vagyunk, egy az Urunk, Jézus Krisztus, aki által minden van, s mi magunk is általa vagyunk.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

Mózes írja a Törvényben: „Isten újra szólt: „Teremtsünk embert képmásunkra, magunkhoz hasonlónak. Ők uralkodjanak a tenger halai, az ég madarai, a háziállatok, a mezei vadak és az összes csúszómászó fölött, amely a földön mozog.” (Ter 1, 26). Milyen nagy méltósággal ruházta fel az embert! Az embert, akit a porból alkotott. Hol tudod Istent és a port összehasonlítani? Saját képmásává tette a föld porából alkotott embert és a teremtett világ urává, intézőjévé, hogy Istennel működjön együtt. Az Úr elültette bennünk az erényeket, megtanított minket rájuk, Mózes által pedig írásba is foglalta: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs.” (Mt 22, 37 – 38). Isten szeretete az Ő képmásának megújítása. Aki pedig Istent szereti, megtartja parancsait, amelyeket elültetett bennünk: „Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat,” (Jn 14, 15). Az igaz szeretet nem szavak által, hanem tettek által vitetik végbe. Adjuk vissza magunkat Istennek, a mi Atyánknak szentségben, mert Ő szent, szeretetben, mert Ő a szeretet. Így maradjunk meg képmásában, de akkor szeretnünk kell embertársunkat is, mert ő szintén Isten képmására teremtett. Ha őt nem szeretjük, akkor igazán az Urat sem, akkor pedig inkább mondanak minket zsarnok képmásának, aki önző, gyűlöletet kelt.

Vö.: Szent Kolumbán apát, Praecepta, 11, 1 – 4 (Colombano Abate, Praecepta, 11, 1-4)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

A parancsolatok serkentenek, hogy válaszoljunk a szeretetre

„SZERESD A TE URADAT, ISTENEDET TELJES SZÍVEDBŐL, TELJES LELKEDBŐL ÉS TELJES ELMÉDBŐL”

2083. Jézus az ember Isten iránti kötelezettségeit ezzel a paranccsal foglalta össze: „Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből (Mt

22,37 vö. Lk 10,27: „minden erődből”). E szavakban közvetlenül visszhangzik az ünnepélyes fölszólítás: „Halljad, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr!” (MTörv 6,4).

Isten előbb szeretett. A „tíz szó” közül az első az egyetlen Isten szeretetére emlékeztet. A következő parancsolatok a szeretet válaszát - melyre az ember meghívást kapott, hogy adja Istenének - bontják ki.

AZ ELSŐ PARANC SOLAT

„Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kivezettelek téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyenek idegen isteneid előttem. Ne csinálj magadnak faragott képet, vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lenn a földön, vagy a vizekben, a föld alatt. Ne borulj le ilyen képek előtt és ne tiszteld őket.” (Kiv 20,2-5 vö. MTörv 5,6-9)

„Írva van ugyanis: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” (Mt 4,10)

„MESTER, MIT TEGYEK...?”

2052. „Mester, mi jót tegeyek, hogy örök életem legyen?” A kérdést föltevő ifjúnak Jézus mindenekelőtt azt válaszolja, hogy föl kell ismerni Istent, őt, aki „egyedül jó”, mint a legfőbb Jót, mint minden jó forrását. Azután mondja neki Jézus: „Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat”, és felsorolja az embertársaink szeretetével kapcsolatos előírásokat: „ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, hamisan ne tanúskodjál, apádat és anyádat tiszteld”. Végül pozitív módon összefoglalja mindezt: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 19,16-19).

A SZERETET

2093. Az Isten szeretetébe vetett hit magában foglalja a meghívást és a kötelezettséget arra, hogy őszinte szeretettel válaszoljunk az isteni szeretetre. Az első parancsolat

arra kötelez, hogy Istent mindenekfölött szeressük (vö. MTörv 6,4-5), és minden teremtményt általa és őmiatta szeressünk.

2094. Isten szeretete ellen különböző módokon lehet vétkezni: A közömbösség megtagadja vagy elutasítja az isteni szeretettel való törődést; nem vesz tudomást megelőző természetéről és tagadja erejét. A hálátlanság elmulasztja vagy elutasítja az isteni szeretet elismerését és szeretettel való viszonzását. A langyosság habozva vagy hanyagsággal válaszol az isteni szeretetre, és magában foglalhatja a szeretet visszautasítását is. A lustaság vagy lelki restség eljut egészen az Istentől származó öröm elutasításáig, sőt az isteni jótól való borzadásig. Az Isten iránti gyűlölet a gőgből fakad. Ellenkezik Isten szeretetével, kinek jóságát tagadja, és átkozni akarja, mert tiltja a bűnöket és büntet.

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Evangelium vitae

II. János Pál pápa enciklikája a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, szerzeteseknek

és szerzetesnőknek, a laikus krisztushívőknek és minden jóakarátú embernek az emberi élet sérthetlenségéről

Mk 12,31

55. Ezen nem kell meglepődni: embert ölni, akiben Isten képmása van jelen, különösen súlyos bűn. *Egyedül Isten az élet ura!* Mindazonáltal az egyéni és társadalmi élet bonyolult és gyakran drámai helyzetei láttán a hívő gondolkodás kezdettől fogva kereste teljesebb és mélyebb megértését annak, hogy mit is tilt és mit ír elő Isten parancsolata.¹ Vannak ugyanis olyan helyzetek, amelyekben az Isten törvénye által adott értékek látszólagos ellentmondásban jelennek meg. Ilyen helyzet például a *jogos önvédelemé*, amikor a saját élet megvédéséhez való jog és a másik élete sértésének tilalma nehezen föloldható konfliktusba kerül. Kétségtelen, hogy az élet belső értéke s a kötelezettség, hogy önmagunkat nem kevésbé kell szeretnünk mint a

¹ KEK 2263–69.; vö. Trienti Katekizmus III,327–332.

felebarátot, valóban *jogos alapot adnak az önvédelemhez*. A felebaráti szeretet parancsa, melyet meghirdetett az Ószövetség és Jézus megerősített, föltételezi önmagunk szeretetét, mint mércét: „Szeresd felebarátodat, *mint önmagadat*”.² Senki sem mondhat le tehát az önvédelemről az élet vagy önmaga iránti szeretet hiánya miatt, de megteheti az önszeretetet az evangéliumi boldogságok szellemében elmélyítő és átformáló hősies szeretetből³ azzal az önfeláldozással, melynek magasztos példája maga az Úr Jézus.

Másrészt „a jogos önvédelem nemcsak jog lehet, hanem súlyos kötelessége is azoknak, akik mások életéért, a család és a polgári közösség közjáváért felelősek.”⁴ Előfordul sajnos, hogy a támadót csak úgy lehet ártalmatlanná tenni, hogy megölik. Ebben a föltevésben a halálos kimenetelt a támadó váltotta ki, aki cselekményével halálveszélynek tette ki magát; olyan esetekben is, amikor az értelem használatának hiánya miatt erkölcsileg nem vonható felelősségre.⁵

2.3. Pedagógiai vonal

2.3.1. Tantörténet

„A második hasonló ehhez: *Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!*” (Mk 12,31)

A barát

A szomszéd utcában van egy barátom, ebben a nagy és végtelen városban, de a napok múlnak, és a hetek szaladnak, és mielőtt észrevenném, eltelik egy év. És soha nem látom régi barátom arcát, mert az élet egy gyors és rettenetes versenyfutás, ő tudja, hogy most is éppúgy kedvelem, mint akkoriban, amikor még becsengettem hozzá. És ő hozzám. Akkor fiatalabbak voltunk, most pedig elfoglalt, fáradt férfi. Belefáradva az ostoba játékba, abba, hogy nevet szerezzünk magunknak. "Holnap" mondom, "felhívom Jimet". Csak azért, hogy tudja, gondolok még rá." De eljön és elmegy a holnap, és a távolság köztünk csak egyre nő. A

² Mk 12,31

³ Vö. Mt 5,38–48

⁴ KEK 2265

⁵ STh II–II,64,7; Liguori Szent Alfonz: Theologia Moralis. III. tr. 4. c. 1. dub. 3.

szomszéd utcában!- mégis mérföldekre. Táviratot kaptam, "Jim ma meghalt." És ez az, amit végül kapunk és megérdemlünk. Egy eltűnt barát a szomszéd utcában.

Mindig azt mondd, amire gondolsz. Ha szeretsz valakit, mondd meg neki. Ne félj kifejezni önmagad. Nyújtsd ki a kezéd, és mondd meg a másoknak hogy mit jelent a számodra. Mert mire eldöntöd, hogy melyik a megfelelő időpont, már túl késő lehet. Ragadd meg a napot. Soha ne sajnálkozz. És ami a legfontosabb, maradj közel barátaidhoz és családodhoz mert ők segítettek abban, hogy azzá légy, ami ma vagy.

Forrás:

http://lelekemelo.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1118133&fbclid=IwAR2a_JL4rLnVWfkQ4g1H8Go_V087WCqLgnZbKnqaUgMNfGUpXz5k3BDI6eo

Kép forrása: <https://www.slicktext.com/blog/2015/04/3-killer-time-management-tactics-for-text-marketing/>

Az írástudó erre azt válaszolta: „Valóban, jól mondtad, Mester, hogy ő az Egyetlen, és hogy rajta kívül nincs más. És azt is, hogy őt teljes szívünkből, teljes elménkből és teljes erőnkből szeretni, embertársunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő vagy véres áldozatnál.” (Mk 12,32-33)

A szeretet ára

Egy kisfiú kiment a konyhába, és odaadott az anyukájának egy teleírt lapot. Az anya éppen vacsorát főzött, de félbehagyta, megtörölte a kezét, és elkezdte olvasni.

Fűnyírás - 1000 Forint

A szobám kitakarítása ezen a héten - 500 Forint

Bevásárlás anya helyett - 500 Forint

Vigyázás az öcsémre, amíg anya bevásárolt - 500 Forint

Szemétkihordás - 200 Forint

Jeles félévi bizonyítvány - 2000 Forint

Gereblyezés a kertben - 1000 Forint

Heti összes tartozás: 5700 Forint

Az anya rá sem nézett a gyermekre, hanem fogott egy tollat, és a lap hátoldalára a következőket írta:

Kilenc hónapig a méhembem hordoztalak - ingyen.

Éjszakákon át virrasztottam melletted, ápoltalak, és imádkoztam érted - ingyen.

Melletted álltam a megpróbáltatások idején, és nem egyszer megríkattál - ingyen

Álmatlanul hánykolódtam, szorongtam, hogy mi vár még rád - ingyen.

Játékokat, ennivalót, ruhát kapsz, sőt még az orrodát is megtörölöm - ingyen.

Ha mindezt összeadjuk, a szeretetem teljes költsége 0 Forint.

Amikor a gyerek elolvasta, amit az édesanyja írt, hatalmas könnycsepp gördült le az arcán, egyenesen a szemébe nézett és így szólt: - Nagyon szeretlek. anyukám!

Aztán fogta a tollat, és jókora betűkkel számlája alá odaírta: FIZETVE!

Forrás: <http://egyazegyben.com/a-szeretet-ara-tanulsagos-tortenet-61669>

Kép forrása: <https://www.nlcafe.hu/baba/20140918/anyai-szeretet/>

2.3.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Gerhard Tersteegen

Zarándok módjára járva

legyen kezünk üres;
csak terhet vesz magára,
ki pénzt, vagyont keres.
Hadd gyűjtsön a világ,
mi tőle el se kérjük,
kevéssel is beérjük,
bennünket gond se bánt.

Forrás: <http://hitremenyszeretet.network.hu/forumtema/tortenetek-tanmesek>

Lisieux-i kis Szent Teréz – Ezen a mai napon

Az életem csak egy pillanat, egy múltó óra csupán,
Az életem egyetlen nap, mely elillan, elszáll.
Ó, Istenem ,Te tudod: ahhoz, hogy szerethesselek Téged,
nincs másom, csak ez a mai nap...

Ó, szeretlek Téged, Jézus, Utánad vágyakozik a lelkem,
Csak egyetlen napra még maradj drága támaszom,
Jöjj, uralkodj a lelkemben, hadd lássam
mosolygó arcodat, csak ezen a mai napon...

Amikor a holnapra gondolok, álhatatlanságom megrettent,
Mert érzem, hogy szívemben szomorúság és unalom lappang,
De, ó én Istenem, mégis kívánom a szenvedés
próbatételét ezen a mai napon...

Nemsokára meglátlak téged az örök partokon,
Isteni pilóta, mert odavezet engem karod,
Viharos folyókon át biztosan tartasz engem,
ezen a mai napon...

Ó, Uram, engedd, hogy Arcodba rejtőzzek,
Ott nem hallom többé a világ hiú fecsegését,
Szeress engem, Istenem, őrizz meg kegyelmedben,
csak ezen a mai napon...

Isteni szíved közelében elfelejtkezem mindenről,
Pedig már ismerem az éj sötét szorongásait,
Ó, Jézus, adj nekem egy helyet a Szívedben
csak ezen a mai napon...!

Élő kenyér, isteni Eukarisztia,
ó szent titok, mit a Szeretet teremtett,
Jöjj, lakozz a szívemben, Jézus, hófehér Ostyám

csak ezen a mai napon...

Kérlek, egyesíts magaddal, ó egyedül Méltó és Szent,
és gyenge kis lelkem gyümölcsöt hoz,
és Neked ajándékozhatok egy arany szőlőfürtöt, Uram,
ezen a mai napon...

Szeplőtlen Szűz, én édes Csillagom,
ki Jézusnak adsz engem és egyesítesz Vele,
Ó, Mama, hadd pihenjek meg fátylad alatt
ezen a mai napon...

Szent őrangyalom, boríts be szárnyaiddal,
Világosítsa meg fényed az utat, melyen járok,
Jöjj, irányítsd lépteimet, segíts nekem, hívlak
ezen a mai napon...!

Forrás: <http://martinkertvaros-plebania.hu/page.php?4.19>

Kép forrása: <https://www.magyarokurir.hu/kultura/a-gyermek-jezusrol-nevezett-szent-terez-szuz-es-egyhaztanito>

Az írástudó erre azt válaszolta: „Valóban, jól mondtad, Mester, hogy ő az Egyetlen, és hogy rajta kívül nincs más. És azt is, hogy őt teljes szívüinkből, teljes elménkből és teljes erőnkől szeretni, embertársunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő vagy véres áldozatnál.” (Mk 12,32-33)

Áldás

Legyen áldott benned a fény,
hogymásoknak is fénye lehessen,
legyen áldott a nap sugara
és melegítse fel szívedet,

hogymehess meleget osztó forrás
a Szeretetre szomjazóknak,
és legyen áldott támasz karod
a segítségre szorulóknak!

legyen áldott gyógyír szavad
minden Hozzád fordulónak,
legyen áldást hozó kezed
azoknak, akik Rád bízottak...

Áldott legyen a mosolyod,
lágymvigasz a szenvedőknek,
légy TE áldott találkozás,
minden Téged ismerősnek!

Áldott legyen a szív, mely hordozott,
és áldott legyen a kéz, mely felnevelt.

Legyen áldott eddigi utad,
s áldott legyen egész életed!

Végül legyen immár áldott
minden hibád, bűnöd, vétked
hiszen Aki megbocsátja,
végtelenül szeret Téged!

Őrizzen hát ez az áldás
örömdben, bánatodban
fájdalomban, szenvedésben,
bűnök közti kísértésben.

Őrizzen meg kedvességgel,
őrizze meg tisztaságod,
őrizzen meg önmagadnak
és a Téged szeretőknek.

Forrás: <http://lelekiemelo.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1117960>

2.2.3. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

Elizabeth Wang: Imádság

<http://radiantlight.org.uk/images/image/915?gallery=1>

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Én mit tartok az első parancsnak az életemben?
- Milyen lehetett ott állni, szemtől szemben Jézussal és hallgatni őt?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Mindenható, irgalmas Isten,
a te kegyelmed műve,
hogy híveid méltóképpen és tetszésed szerint szolgálnak neked.
Add, kérünk, hogy minden akadályt legyőzve
elnyerjük a megígért boldogságot.
A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

Evangeliumhoz kapcsolódó fohász

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotók az evangéliumi szakaszhoz

<https://pixabay.com/hu/term%C3%A9szet-k%C3%A9z-kis-vir%C3%A1gok-gyermek-3348419/>

Fotó: Joó Péter

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2207268502854623&set=a.1715503255364486&type=3&theater>

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása:

- Isten arra hív engem, hogy válaszoljak arra a szeretetre, amivel Ő kezdettől fogva és folyamatosan fordul felém.
- Ő az Egyetlen, rajta kívül nincs más...

6. Actio, operatio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- A Jézus iránti szeretetben kell növekednem, tökéletesednem, ennek kell minden vallási cselekedetemet megelőznie.
- Tegyem helyre a prioritásaimat.